

**SZEGEDI
ÜNNEPI
HETEK**

Muzsikáló udvar

Idén is megrendezik a városi tanács székházának udvarán a tavaly először, Muzsikáló udvar címmel meghirdetett esti koncertet. Idén két alkalommal kerül sor ilyen hangversenyre. Először ma, csütörtök este 8 órai kezdettel a Szegeden népszerű román hegedűművész, Stefan Ruha vonós-negyese játszik Haydn-, Beethoven-, és Brahms-quarteteket. Második alkalommal — augusztus 11-én — a szegedi szimfonikusok kamara-zenekara játszik. Rossz idő esetén a hangversenyeket a szakiskola Lenin körüti hangversenytermében tartják meg.

Szeged — vendégszemmel

ILYENKOR nyár közepén mindig nagyobb sajtója van Szegednek, az ünnepi hetek eseménysorozata ugrásszerűen megnöveli a városról szóló hazai tudósítások mennyiségét. S számunkra — akik a felújított szabad-terti játékok viszontagságos tizenkét esztendeje alatt megszoktuk már a „vidéknek” kijáró fanyalgást és lekicsinylő vállvenetést — jóleső öröm az is, hogy idén már a fővárosi lapok sem foghegyről szólnak rólunk, vagyis jobban mernek szoridni nélkül nyilatkozni. Az ok? Talán az, hogy nyilvánvalóvá vált; amit Szeged produkál a kultúrában, az színvonalát és tömegmozgósítót, gondolkodásadajustáló erejét tekintve legalábbis országos figyelmet érdemel. A Népszabadság egyik legutóbbi vezércikkében országos és nemzetközi figyelmet vonzó kulturális eseménynek nevezi a Szegedi Szabadtéri Játékokat, elgondolkodtat azonban, hogy egy sorba állítja a gyulai és a szombathelyi műsorokkal. Pedig — hadd kockáztassuk meg — már az is jelzi a szegedi rendezvények kiemelkedését a többi közül, hogy rendszeresen megtisztelik látogatásukkal a legmagasabb rangú párt- és állami vezetők is. Idén csupán az első két szabadtéri bemutatót, a Spartacus és a Borisz Godunov előadásait az MSZMP Politikai Bizottságának hat tagja és több miniszter tekintette meg. Ez az érdeklődés szerény véleményünk szerint önmagában is minősítés, s mutatja, milyen nemes, fontos missziót kezdtek el és folytatnak a szegediek.

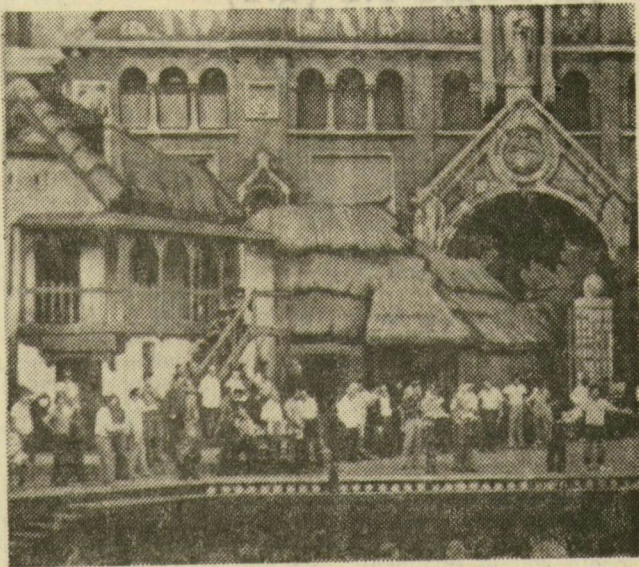
Beszéjének azonban az újságok, amelyeknek munkatársai vendégekként fordultak meg nálunk, és leírták élményeiket. Az Esti Hírlap szerint ha a nyitányból lehet következtetni az ideai Játékok várható élményszínvonalára, úgy ez a nyár megér néhány szegedi utazást. „A szabadtéri játékok mellett számtalan érdekes rendezvény, program növeli a város vonzerejét. Árvíz nem fenyegeti Szegedet, csupán évről évre megismétlődő és hatalmasra duzzadó vendégáradat” — summázza beszámolóját a Dunaújvárosi Hírlap. Mit

A haramiának nem kell a mézeskalács

Nem a Kiskőrössi vár- zsoldták kedd este a dóm elé, hanem a Csinom Palkó első felvonásának Varga Mátyás által tervezett színpadképét. A kocsmá udvarán kurucok és haramiák — egyelőre még civilben — arról tanakodnak és énekelnek, hogy ebben a zavaros világban mi a teendő, közös erővel rémisztgetik, egreceroztatják a portékáit kínáló pozsonyi mézeskalácsot, Agárdi Gábort, és mindannyian nagyon örvendeznek, hogy a fogadósnak olyan szemre való lánya van, mint Krasznói Klári. Közben kiderül, hogy Gregor Józsefnek nem kell mézeskalács, viszont Turpinszky Béla nagyon enne, de nincs rá pénze.

A darab szereplői már valamennyien a helyszínen vannak. Agárdi, Bessenyei és Gregor egy-egy jobb „alkitása” után a rázóterén is felharsan a neve.

A kívülről azt hihetné, hogy a díszletek előtt valamiféle vidám szórakozás folyik. Pedig az ilyen próbák a legnehezebbek. A „játék” minduntalan félbeszakad. A színészeknek szakadatlanul oda és vissza kell

A Csinom Palkó színpadkepe

lépkedniök a színpadi és valóságos világ között. Ilyenkor az elfáradás ellen a legjobb gyógyír a vidámság. Persze maga a darab sem szomorújáték.

A karmesteri pulpitusnál már Farkas Ferenc, a daljáték zeneszerzője és karmestere vezényel, egyelőre

még csak a kivonatot játszó zongoristának és a szereplőknek. A helyzetet „menet közben” Bessenyei fogalmazza meg a legtömörebben:

— A fülem ott van, a szemem meg amott — mondja kétségbeesve először a zongorára, majd a szereplőtársakra mutatva.

— A próbáról csak azt tudom mondani, hogy így együtt ez az első — nyilatkozza Horváth Zoltán rendező. — Egyelőre még csak a helyeket keressük a szereplőkkel.

Ez pedig egyáltalán nem egyszerű dolog, hisz a Csinom Palkóban négy szerelem-pár van és összesen több mint húsz szereplő. Színpadra került a szegedi színház félfőpróza társulata.

— Most még csak az a cél — jegyzi meg Farkas Ferenc —, hogy a darab „összeálljon”. Örülök, hogy a szereplőgárda a tíz esztendővel ezelőttihez képest „megfiatalodott”. A régiek közül csupán a Tyukodit alakító Domahidy László maradt.

— En voltam az ősbemutató Tyukodija is 1949-ben — mondja Domahidy hátul, a színpad mögött sétálva. — Mint ahogy a Csinom Palkót Sárdynak, Tyukodit nekem írta Farkas Ferenc. Jó volna, ha a darab harmincéves jubileumán is elnevelhetném.

Közben Bessenyei „vágat be” ki tudja már hanyadszor a színpadra. Balogh Ádám, a kuruc kapitány ő, lova azonban még nincs. Így aztán ő a ló is és a lovas is egy személyben. Gyalog jár egyelőre Agárdi Gábor is, a minden hájjal megkent mézeskalácsütő,

A próba éjfél körül ér véget.

Lement az első felvonás.

F. N. I.

Cs. F.

Seregélyfelhők a Balatonon

Edesedik a Csabagyöngye a Balaton-parti szőlőskertekben és ezzel együtt szinten menetrendszerűen megjelennek a seregélyek csapatai. Nagy rajok tűntek fel a partvidék felett, a madarak rajzása kezd tömegessé válni. A zsákmányszerző útra induló seregélyek sokszor valóságos felhőt képeznek, s árnyékot borítanak egy-egy szőlőtáblára. A falánk madarak néhány perc alatt akár mázsányi szőlőt is képesek elpusztítani.

A seregélyinvázió ellen szervezeten védekeznek a Balaton borvidékén. Kerepelőkkel, kolompokkal, karikás ostorral és vadászlegyekkel riasztják a kártékony madarakat.

Catering = légiutas-ellátás

A repülőtéri vendéglátás egyik, a hagyományos vendéglátóipari szolgáltatásoktól eltérő, de igen fontos része a cateringtevékenység.

A catering angol szó, vendéglátást jelent, ami a repülés gyakorlatában magában foglalja a légiutas ellátását étellel-itallal, ajándéktárgyakkal, újsággal. A repülőgépen utazó talán nem is gondol arra, hogy a stewardess által felszolgált ételek és italok elkészítése és összeállítására fáradtságos, jól szervezett munkát kíván, amelynek alapja a korszerű cateringüzem. A Ferihegyi repülőtér szerda dél-

Az óvatosság ideje

Az a baj — vélekedett műszaki beosztásban dolgozó ismerősöm —, hogy gazdasági vezetőink egy része abban óvatossá, amiben nem kellene. És fordítva: ahol helyénvaló lenne az elővigyázatosság, el-elfeledkeznek róla.

Igazat adtam neki. Annál inkább, mert az elmúlt hetekben személyesen is találkozhattam ennek egy iskolapéldájával. Egy halálos baleset ügyében mentem érdeklődni a debreceni nagyvállalat szegedi kirendeltségére. Ilyenkor persze nem szeretett személy az újságíró, nem is vártam mást, mint a szokásos húzódozást, ódkodást. Itt azonban mindez nagyobb volt a szokásosnál. Addig semmiről sem nyilatkozhat — mondá az egy személyben felelős vezető —, míg a központtól erre felhatalmazást nem kap. Telexen kért jóváhagyást ahhoz is, hogy a baleseti jegyzőkönyvet, a tanúvallomásokat kezembe adja. „Megmutathatom-e?” — tette fel a kérdést főnökeinek, alapjában teljesen fölöslegesen, hisz ezekből már küldtek a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsához is egy példányt. Ott tehát készséggel elem tárták volna az emitt „titokként” kezelt iratokat.

Fölöttébb különös módja a „begombolkozásnak”. Egy haláleset árnyékában nézve azonban egyenesen dühítő, még akkor is, ha ceremónia után a központ nagy kegyesen megadta az engedélyt. Hisz a tulajdonság így is igen szomorú.

Hát ennyire csak a látszatra, a presztízszre figyelnek — futja el a mérge az embert —, még ilyenkor is? Hát ennyire nem tudják, s nem akarják megtanulni, hogy hol és mikor kell óvatosságnak lenni? Hiszen ha a mostani óvatosságnak csak egy kis töredéke meglelt volna a baleset napján — meg nem történté lehetett volna tenni az egész tragédiát. De nem. Akkor és ott elővigyázatlanok voltak az arra illetékesek. Másol és másban, lám, nagyon is vigyáznak, most mindenki átérzi a felelősséget, a tettek és a lehetséges következmények súlyát.

Miért van ez így? Miféle megfordított szemlélet ez? Vajon mikor tanulják meg azok, akiket illet: a „rossz hír szárnyon jár” közmondás igazságát? S hogy hiába zárják, kalitkazzák, előbb-utóbb úgyis odaér a nagynyilvánossághoz. S mikor ügyelnek majd — a fentihez hasonló vehemenciával — arra, hogy az üzemenek, a vállalatnak jó híre legyen, olyan, amit nem kell felső rendelkezésekkel, tilalmakkal, a felelősség följobb passzolásával körülbástyázni.

S. M.

Emlékezés Erdei Ferencre

A Tiszatáj új számáról

A szegedi folyóirat új számának — egyébként kissé soványka — anyagában érdekes összeállítást találunk Erdei Ferencről. A terjedelmét tekintve nem nagy, olvasmányok azonban érdekes cikksorozatot Annus József Város és fia című dolgozata nyitja meg, amely Erdei Ferenc és Makó kapcsolataival foglalkozik. Az írás kissé vázlatos ugyan, inkább újságba, mint folyóiratba való, de adatainak érdekessége, s tónusának lírai emelkedettsége miatt mégis előnyösen különbözik a szokvány megemlékezésektől.

Anyagát tekintve egészen újszerű Gál István cikke, amely Erdei Ferenc németül is megjelent munkáinak történetét-visszhangját ismerteti. Hogy Erdei milyen nagy hatású szerző volt Magyarországon, ma már senkinek sem kell magyarázni. De hogy ez az annyira magyar érdekű szociográfiai munka milyen nagy visszhangot keltett német és angol nyelvtérületen, a közönség számára szinte teljesen ismeretlen. Gál István cikke ebbe enged bepillantani.

Erdei Ferenc utolsó könyvét, a nemrég megjelent Város és vidéke című munkát két recenzió is ismerteti. Szabó Ferenc Utolsó számadás a szülőföldről címmel, Rác János a szocialista Magyarország fölfedezése címmel méltatja a könyvet, amely mint a recenziók egyöntetűen megállapítják, gazdag anyagú, tényekben és megállapításokban egyaránt, s amely méltó betetőzése a szerző szociográfus pályafutásának, közéleti és tudományos tevékenységének.

Az összeállításban különösen érdekesek Erdei Ferenc eredeti szövegei. Péter László közli azt a Kinek a városa Szeged? című írást, amely eredetileg a Délmagyarország 1938-as karácsonyi számában jelent meg. A cikk főképpen azért izgalmas, mert — mint az újraközölt is rámutat — azt a kérdést teszi fel, amelyre Erdei utolsó művében, a Város és vidékében adta meg a végső feleletet. Érdemes felidézni ennek a régi cikknek egyik zárógondolatát: „Nagyszeged eszméjénél tehát az első tennivaló egy olyan közigazgatási rendezés, amely úgy kapcsolja egybe a város körüli tanyát vagy nem tanyai falukat, hogy azok kapnak ugyan igazgatási és költségvetési önállóságot, azonban egymás között összefüggésükben egy nagyobb közigazgatási egységet alkotnak: Nagyszeged törvényhatóságát.”

Ezenkívül négy olyan levelet olvashatunk az összeállításban, amelyet Erdei Ferenc Gál Istvánhoz, az idegen nyelven megjelent tanulmányok szerkesztőjéhez írt Nyagkőrösről, illetve Szigetszentmiklósról, 1942-ben és 43-ban. Ezekből a levelekből sok más mellett Erdei precíz, pontos munkamódszerére is fény derül.

Ö. L.